

ВИСНОВОК

про наукову новизну, теоретичне та практичне значення результатів дисертації «Загальні положення судового розгляду» здобувачки ступеня доктора філософії з галузі знань 08 «Право» за спеціальністю 081 «Право» Рафальонт Світлани Романівни

1. Актуальність теми дисертації

Актуальність теми дисертаційного дослідження зумовлюється тим, що у сучасній українській кримінальній процесуальній науці, незважаючи на ось уже більш, ніж десятилітній період дії КПК України 2012 р., проблематика загальних положень судового розгляду кримінального провадження не привертає належної уваги правників. У доктрині українського кримінального процесу на дисертаційному рівні досліджені лише окремі складові цього нормативного утворення.

Втім, в українській науці кримінального процесу досі відсутнє єдине розуміння загальних положень судового розгляду, поверхнево висвітлена їх правова природа, поза увагою залишилися система та класифікація загальних положень судового розгляду, невиправдано випали з поля зору строк, форма та місце проведення судового розгляду, його безперервність, має місце значне розходження у думках щодо деяких питань незмінності складу суду, об'єднання матеріалів кримінального провадження та зупинення судового провадження, з'явилася потреба у формулюванні пропозицій щодо регламентації проведення судового розгляду за допомогою відеоконференції в умовах воєнного стану.

Понад те, немає і спеціальних наукових розвідок, у яких проблематика загальних положень судового розгляду була б піддана системному дослідженню.

Хоча більшість опитаних у межах цього дослідження респондентів з числа адвокатів, прокурорів та суддів позитивно оцінили правове регулювання загальних положень судового розгляду кримінального провадження, втім, у процесі правозастосовної діяльності виявилось, що приписи КПК України, пов'язані із їх регламентацією, не завжди відповідають потребам практики. І, навпаки, правозастосовна практика іноді йде всупереч таким положенням.

Тож актуальність обраної теми дослідження зумовлена вищевикладеними обставинами нормативно-правового, практично-прикладного та наукового характеру.

Тему дисертаційного дослідження затверджено Вченою Радою Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 38/11 від 29 листопада 2022 р).

2. Зв'язок теми дисертації з державними програмами, науковими напрямами університету та кафедри

Дисертація підготовлена в межах наукових тем кафедри кримінального процесу та криміналістики Львівського національного університету імені Івана Франка «Проблеми забезпечення ефективності норм кримінального процесуального права та практики їх застосування з урахуванням новітніх змін» (номер державної реєстрації 0121U110820) та «Удосконалення кримінального процесуального регулювання та правозастосування в умовах викликів сьогодення» (номер державної реєстрації 0124U002383, науковий керівник-проф. Бобечко Н.Р. термін виконання 2022-2024 рр.).

3. Особистий внесок здобувача в отриманні наукових результатів.

Дисертаційна робота є самостійно виконаним науковим дослідженням, у якому прослідковується авторський підхід до розкриття основних теоретико-прикладних аспектів загальних положень судового розгляду та їх реалізація у кримінальному провадженні, доктринальних напрацювань, відповідних положень національного законодавства й зарубіжного досвіду правового регулювання вказаної сфери відносин.

Зокрема, у розділі 1 «Суть та значення загальних положень судового розгляду кримінального провадження» здійснено загальну характеристику ознак загальних положень судового розгляду. Обґрунтовано, що більшість загальних положень судового розгляду є універсальними для підготовчого провадження, судового розгляду, апеляційного і касаційного проваджень, провадження за нововиявленими або виключними обставинами та провадження з виконання судових рішень. Понад те, чимало з них зберігають своє значення й під час розгляду слідчим суддею скарг учасників кримінального провадження та інших заінтересованих осіб стосовно законності й обґрунтованості процесуальних дій (бездіяльності) та рішень органів досудового розслідування і прокурора. Водночас не всі загальні положення судового розгляду або правила, що їх наповнюють, передбачені у § 1 глави 28 КПК України, мають наскрізний характер. Так, провадження в інших судових стадіях кримінального судочинства здійснюється на підставі положень, викладених у ст. ст. 318-336 КПК України, але з урахуванням процесуальних особливостей кожного з цих етапів кримінальної процесуальної діяльності. Таке твердження поширюється й на полістадійні кримінальні процесуальні провадження.

Доведено, що загальні положення судового розгляду викладені у вигляді загальнообов'язкових правил, які встановлюють стандарти кримінальної процесуальної діяльності під час судового провадження. Загальні положення судового розгляду охоплюють тріаду способів формування змісту кримінального процесуального права. Однак за важливістю, рівнем узагальнення поступаються засадам кримінального провадження.

З'ясовано, що загальні положення судового розгляду містять правила різного спрямування. Одні з них покликані унормувати організацію та проведення судового розгляду, другі – встановити універсальні приписи дослідження та збирання доказів у цій стадії, а треті запроваджені для вирішення інших питань, що виникають під час судового розгляду.

Аргументовано, що загальні положення судового розгляду не є набором елементів, а такою їх множиною, в якій суть та значення кожного з них зумовлені не лише власним призначенням, а спільним функціонуванням усіх інших складових. Тобто усі елементи, що наповнюють загальні положення судового розгляду діють не тільки самостійно, але й у єдності.

Розділ 2 «Загальні положення організації та проведення судового розгляду кримінального провадження» присвячено комплексній характеристиці строку та місцю проведенню а також меж судового розгляду. Так, системний аналіз КПК України дав можливість стверджувати, що загальні положення судового розгляду містять правила різного спрямування: одні з них покликані унормувати організацію та проведення судового розгляду, другі – встановити універсальні приписи дослідження та збирання доказів у цій стадії, а треті запроваджені для вирішення інших питань, що виникають під час судового розгляду.

Здійснено наголос на тому, що у положенні ч. 2 ст. 318 КПК України, згідно з якою «судовий розгляд кримінального провадження здійснюється в судовому засіданні», визначена форма проведення судового розгляду: нею є судове засідання. Категорії «судовий розгляд» та «судове засідання» співвідносяться як зміст і форма. Судове засідання відбувається у спеціально обладнаному приміщенні будинку суду – залі судових засідань. У разі необхідності судовий розгляд може бути проведений поза межами будинку суду.

На підставі аналізу норм кримінального процесуального закону зроблено висновки про наявність у головуючого й інших повноважень, що не підпадають під жодну з категорій, зазначених у ст. 321 КПК України, тому ч. 1 ст. 321 необхідно доповнити словосполученням такого змісту: «здійснює інші повноваження, передбачені цим Кодексом». Так, відповідно до ст. 397 КПК України головуючий повинен надіслати отримані апеляційні скарги разом із матеріалами кримінального провадження до суду апеляційної інстанції. Також на головуючого покладено обов'язок звернути до виконання судове рішення, яке набрало законної сили (ст. 535 КПК України).

З огляду на те, що змістом зміни обвинувачення є виправлення його обсягу та (або) кримінально-правової кваліфікації кримінального правопорушення, обґрунтовано необхідність внесення змін до чинного ч. 3 ст. 338 КПК України після слів «у раніше пред'явленому обсязі» доцільно доповнити словосполученням «та у попередній правовій кваліфікації».

В розділі 3 «Загальні положення дослідження та збирання доказів під час судового розгляду кримінального провадження» проаналізовано такі загальні положення судового розгляду, як незмінність складу суду та безперервність судового розгляду.

Зокрема, аргументовано, що незмінність складу суду є проявом дії засад безпосередності дослідження та вільної оцінки доказів. Це загальне положення судового розгляду забезпечує судді, колеґії суддів належну поінформованість про обставини кримінального провадження, дає можливість одержати особисте уявлення про кожен доказ, що був досліджений під час судового розгляду, та про усю сукупність доказів у конкретному кримінальному провадженні, дати їм оцінку та прийняти правосудне судове рішення.

Наявність ч. 2 ст. 319 КПК України позбавляє сенсу запровадження ст. 320 КПК України. Інститути заміни судді без проведення судового розгляду спочатку та запасного судді є взаємовиключними. Постулати процесуальної економії повинні поступитися, якщо вступають в колізію з такими засадами кримінального провадження, що визначають спосіб його проведення, як безпосередність дослідження доказів та вільна оцінка доказів. Тому ч. 2 доцільно вилучити з редакції ст. 319 КПК України.

Проведений аналіз матеріалів судової практики дав можливість констатувати про невикористано тривалі строки відкладення судами судового розгляду кримінального провадження – до кількох місяців.

Окрім цього, здійснено наголос на тому, що відеоконференція є однією з найзатребуваніших і найпрогресивніших сучасних технологій, передбачених КПК України. Ця технологія створює умови для реалізації прав учасників судового провадження на заявлення відводів, клопотань, давання пояснень, показань, подання доказів, участь у їх дослідженні, навіть, якщо вони знаходяться на значній відстані від місця слухання кримінальної справи.

Аргументовано доречність доповнити ч. 1 ст. 336 КПК України новою частиною такого змісту: «За наявності об'єктивних обставин, проведення судового розгляду кримінального провадження за допомогою відеоконференції в умовах воєнного стану можливе поза залом судового засідання складом суду, секретарем судового засідання з використанням їх власних технічних засобів та кваліфікованого електронного цифрового підпису».

Розділ 4 «Загальні положення вирішення інших питань, що виникають під час судового розгляду кримінального провадження» присвячено об'єднанню та виділенню матеріалів кримінального провадження, а також зупиненню судового провадження.

Сформульовано висновок про те, що об'єднання матеріалів кримінальних проваджень є доцільним не лише за наявності підстав, визначених ст. ст. 217 та 334 КПК України, але й у інших випадках. Так, об'єднання матеріалів кримінальних проваджень повинно надавати можливість оцінити ще й

взаємозалежність діянь обвинувачених у вчиненні кримінальних правопорушень, коли обвинувачений вчиняє кримінальне правопорушення як наслідок попереднього вчинення іншим обвинуваченим інакшого кримінального правопорушення. Це важливий аспект не врахований у чинній правовій регламентації аналізованого питання.

Обґрунтовано підстави стверджувати, що виділення матеріалів кримінального провадження дає змогу зосередити увагу на конкретному обвинуваченому та кримінальному правопорушенні, у вчиненні якого його обвинувачують. Після виділення матеріалів кримінального провадження суд може розглядати лише частину інкримінованих обвинуваченому (обвинуваченим) діянь та здійснювати слухання лише щодо одного чи декількох обвинувачених.

Зупинення судового провадження його не завершує, а лише спричиняє до тимчасового утримання від цього. Зі змісту чч. 1 і 2 ст. 335 КПК України випливає, що якщо у кримінальному провадженні є два чи більше обвинувачених, а підстави для заупинення стосуються лише одного з них, то суд заупиняє судове провадження стосовно такого обвинуваченого і продовжує стосовно решти обвинувачених. Перед заупиненням судового провадження, суд повинен виділити матеріали кримінального провадження щодо цього обвинуваченого (ст. 334 КПК України).

4. Достовірність та обґрунтованість отриманих результатів та запропонованих автором вирішень, висновків, рекомендацій

Результати дисертаційного дослідження є науково обґрунтованими та достовірними, оскільки одержані із застосуванням загальнонаукових та спеціальних методів наукового пізнання. Відповідні результати багаторазово апробовано у вигляді доповідей на науково-практичних конференціях та науковому семінарі, а також перевірено під час рецензування публікацій у фахових виданнях України.

5. Ступінь новизни основних результатів дисертації порівняно з відомими дослідженнями аналогічного характеру

В дисертації уперше:

- 1) сформульовано ознаки загальних положень судового розгляду: а) передбачені у кримінальному процесуальному законі правила, що є проявом реалізації засад кримінального провадження у стадії судового розгляду; б) спрямовані на регламентацію організації та проведення судового розгляду, деяких приписів щодо дослідження та збирання доказів у цій стадії, а також вирішення інших питань, що виникають під час судового розгляду; в) розкривають процесуальні особливості стадії

судового розгляду; г) розповсюджуються на усіх суб'єктів, що беруть участь в судовому розгляді, та на присутніх в залі судового засідання, поширюють дію на усі етапи судового розгляду, незалежно від категорії кримінального провадження, здійснюють вплив на вчинення багатьох процесуальних дій та ухвалення процесуальних рішень, стосуються усіх видів проваджень у суді першої інстанції;

- 2) розглянуто загальні положення судового розгляду як *інституційний правовий режим* (система правових засобів, які через способи (веління, дозволи і заборони), метод і тип кримінального процесуального регулювання спрямовані на досягнення бажаного рівня регулювання суспільних відносин під час кримінального судового провадження) та *юридичні конструкції* (закріплені у кримінальному процесуальному праві ідеальні узагальнюючі моделі структури однорідних правових явищ, створені для формування регулятивних, охоронних, захисних нормативно-правових приписів і досягнення визначеності та точності кримінального процесуального регулювання кримінального судового провадження);
- 3) виокремлені та розкриті ознаки системи загальних положень судового розгляду кримінального провадження: цілісність, повнота, ієрархічність, взаємодія з іншими системами кримінального провадження;
- 4) здійснено класифікацію загальних положень судового розгляду кримінального провадження за *спрямованістю* (загальні положення організації та проведення судового розгляду, загальні положення дослідження та збирання доказів під час судового розгляду, загальні положення вирішення інших питань, що виникають під час судового розгляду), *сферою дії* (міжгалузеві та галузеві), *формою виразу* (абсолютно визначені та відносно визначені), *залежно від виду інтересу, покладеного в їх основу* (ті, що забезпечують реалізацію публічного інтересу, ті, що забезпечують реалізацію приватного інтересу – право перебувати в залі судового засідання, ті, що забезпечують реалізацію і публічного, і приватного інтересу);
- 5) запропоновано доповнити ч. 1 ст. 321 КПК України словосполученням «здійснює інші повноваження, передбачені цим Кодексом», а ч. 3 цієї статті положенням такого змісту: «Учасники судового провадження вправі висловити заперечення проти розпоряджень головуючого, яке підлягає фіксації у журналі судового засідання»;
- 6) обґрунтовано пропозицію доповнити ч. 3 ст. 338 КПК України після слів «у раніше пред'явленому обсязі» словосполученням «та у попередній правовій кваліфікації»;
- 7) зроблено висновок, що інститути заміни судді без проведення судового розгляду спочатку і запасного судді є взаємовиключними та наведено аргументи щодо доцільності видалення зі змісту ст. 319 КПК України її ч. 2;

- 8) внесено пропозицію доповнити ст. 322 КПК України положенням про те, що продовжуючи судовий розгляд після його відкладення, суд повторно не проводить раніше виконані процесуальні дії;
- 9) сформульовані ознаки судового доручення органу досудового розслідування провести слідчі (розшукові) дії: а) дається судом, який проводить судовий розгляд кримінального провадження, у формі ухвали; б) ініціаторами цього рішення є сторони кримінального провадження; в) зміст доручення становить вимога, адресована органу досудового розслідування, провести окремі процесуальні дії, які формально неможливо виконати під час судового розгляду; г) метою доручення є одержання та (або) перевірка відомостей про обставини, що підлягають доказуванню у кримінальному провадженні; д) результати проведених процесуальних дій підлягають дослідженню в умовах судового розгляду.

Удосконалено:

- 1) визначення загальних положень судового розгляду кримінального провадження;
- 2) дефініцію понять «межі судового розгляду», «зміна обвинувачення», «висунення додаткового обвинувачення» та «відмова від підтримання публічного обвинувачення»;
- 3) теоретичні підходи до розуміння незмінності складу суду;
- 4) наукові уявлення щодо положень, які наповнюють безперервність судового розгляду;
- 5) доктринальні трактування об'єднання та виділення матеріалів кримінального провадження;
- 6) наукові позиції щодо процесуальних особливостей зупинення судового провадження.

Дістали подальший розвиток:

- 1) теза про те, що «судовий розгляд» та «судове засідання» співвідносяться як зміст і форма;
- 2) пропозиція про призначення запасного судді не одночасно з призначенням підготовчого засідання, а під час підготовчого судового засідання;
- 3) доктринальні підходи про доцільність об'єднання матеріалів кримінальних проваджень не лише за наявності підстав, визначених у ст. ст. 217 та 334 КПК України, але й у інших випадках, коли має місце взаємозалежність діянь обвинувачених у вчиненні кримінальних правопорушень;
- 4) пропозиції щодо удосконалення формулювання окремих підстав для зупинення судового провадження.

6. Перелік наукових праць, які відображають основні результати дисертації

Статті у наукових фахових виданнях України:

1. Бобечко Н.Р., Рафальонт С.Р. Поняття загальних положень судового розгляду кримінального провадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2022. № 2. С. 136-143. (Особистий внесок здобувача: 70%, проаналізовано поняття загальних положень судового розгляду)
2. Рафальонт С.Р. Система загальних положень судового розгляду кримінального провадження. *Право і суспільство*. 2022. № 4. С. 430-437.
3. Рафальонт С.Р. Форма і місце проведення судового розгляду. *Київський часопис права*. 2022. № 3. С. 141-147.
4. Рафальонт С.Р. Головуючий у судовому засіданні при розгляді кримінального провадження. *Приватне та публічне право*. 2022. № 2. С. 67-78.
5. Рафальонт С.Р. Доручення проведення слідчих (розшукових) дій під час судового розгляду кримінального провадження. *Держава та регіони*. 2022. № 4. С. 94-103.
6. Бобечко Н.Р., Рафальонт С.Р. Незмінність складу суду як загальне положення судового розгляду кримінального провадження. *Юридичний науковий електронний журнал*. 2023. № 1. С. 421-428. (Особистий внесок здобувача: 70%, досліджено підстави для призначення запасного судді)
7. Рафальонт С.Р. Безперервність судового розгляду кримінального провадження. *Право і суспільство*. 2023. № 1. С. 338-349.
8. Рафальонт С.Р. Об'єднання і виділення матеріалів кримінального провадження. *Науковий вісник Херсонського державного університету*. 2023. Вип. 1. С. 31-40.
9. Рафальонт С. Правове регулювання та практика реалізації висування прокурором додаткового обвинувачення. *Вісник Львівського університету. Серія юридична*. 2023. Випуск 76. С. 226-234.
10. Бобечко Н.Р., Рафальонт С.Р. Проведення процесуальних дій із застосуванням відеоконференції під час судового провадження: проблеми правового регулювання і правозастосування. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Сер.: Юриспруденція*. 2023. № 62. С. 94-102. (Особистий внесок здобувача: 70%, досліджено підстави та умови проведення дистанційного судового провадження)

7. Апробація основних результатів дослідження на конференціях, симпозіумах, семінарах тощо

1. Рафальонт С.Р. Значення загальних положень судового розгляду кримінального провадження. *Теоретичні та практичні проблеми*

- реалізації норм права*: матеріали VII Міжнародної наукової конференції (м. Кременчук, 21–22 січня 2022 року). Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. Одеса: Видавничий дім «Гельветика», 2022. С. 277-281.
2. Рафальонт С. Р. Загальні положення судового розгляду як інститут кримінального процесуального права. *Право і держава: проблеми розвитку та взаємодії у XXI ст.*: тези доповідей міжнародної науково-практичної конференції (м. Запоріжжя, 28–29 січня 2022 року) / За заг. ред. Т.О. Коломоєць. Запоріжжя: ЗНУ, 2022. С. 59-64.
 3. Рафальонт С.Р. Загальні положення судового розгляду кримінального провадження як юридичні конструкції. *Modern Development of science and the latest perspectives: The XXXII International Scientific and Practical Conference (August 16-19, 2022, Vancouver, Canada)*. С. 107-109.
 4. Рафальонт С.Р. Строки судового розгляду кримінального провадження. *Правове регулювання суспільних відносин: перспективні напрями на шляху до сталого розвитку*: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції (м. Київ, 28–29 жовтня 2022 року). Львів – Торунь: Liha-Pres, 2022. С.134-138.
 5. Рафальонт С.Р. Поняття меж судового розгляду кримінального провадження. *Scientific researches and methods of their carrying out: world experience and domestic realities*: матеріали V Міжнародної науково-практичної конференції (м. Вінниця, 17 лютого 2023 року). International scientific journal «Grail of Science». 2023. № 24. С. 190-192.
 6. Рафальонт С.Р. Поняття та ознаки зупинення судового провадження. *Актуальні проблеми прав людини, держави та правової системи*: матеріали XXII Міжнародної студентсько-аспірантської наукової конференції (м. Львів, 28 квітня 2023 року). Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. С. 154-156.
 7. Рафальонт С.Р. Зміна обвинувачення в суді першої інстанції в бік покращення становища особи та на таке, що істотно відрізняється від висунутого за фактичними обставинами. *Кримінальне процесуальне право на сучасному етапі розвитку України*: матеріали круглого столу, присвяч. 40-річчю кафедри кримінального процесу (м. Київ, 27 жовтня 2023 року) / редкол.: В.В. Черней, С.Д. Гусарев, С.С. Чернявський та ін.. Київ: Нац. акад. внутр. справ, 2023. С. 311-316.
 8. Рафальонт С. Правове регулювання та практика застосування тимчасового доступу до речей і документів під час судового розгляду кримінального провадження. *Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні*: матеріали XXIX звітної науково-практичної конференції (м. Львів, 2-3 лютого 2023 р.): у 2-ох ч. Ч. 2. Львів: Юридичний факультет

Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. С. 205-207.

9. Рафальонт С. Зміна обвинувачення в суді: деякі питання доктрини, правового регулювання та правозастосування. Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: матеріали XXX звітної науково-практичної конференції (м. Львів, 7-8 лютого 2024 р.). Львів: Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2023. С. 523-526.

10. Оцінка структури дисертації, її мови та стилю викладення

Дисертація за структурою, мовою та стилем викладення відповідає вимогам Міністерства освіти і науки України.

Дисертацію заслухано та обговорено на науковому семінарі кафедри кримінального процесу і криміналістики Львівського національного університету імені Івана Франка (протокол № 8 від 11 квітня 2024 року). У ході обговорення дисертації суттєвих зауважень, які стосуються суті роботи, не було висунуто.

Дисертаційна робота Рафальонт Світлани Романівни «Загальні положення судового розгляду кримінального провадження» є завершеним науковим дослідженням в межах поставлених завдань, в якому системно досліджено загальні положення судового розгляду кримінального провадження, напрацьовано висновки і пропозиції щодо удосконалення кримінального процесуального регулювання та правозастосування у цьому напрямі.

Основні результати дисертаційного дослідження висвітлено у 10 (десяти) наукових статтях у фахових виданнях України, та 9 (дев'яти) тезах доповідей на конференціях.

На основі вищенаведеного можна зробити такі висновки щодо поданої дисертаційної роботи:

1. За актуальністю обраної теми, обсягом, достовірністю та рівнем апробації отриманих результатів, науковою новизною, обґрунтованістю висновків, практичною цінністю дисертаційна робота Рафальонт С. Р. «Загальні положення судового розгляду кримінального провадження» відповідає Вимогам до оформлення дисертації, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 року № 40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України від 31.05.2019 року № 759), та п. 6 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 (із змінами, внесеними згідно з

постановами Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року № 502).

2. Дисертація відповідає спеціальності 081 «Право» (галузь знань 08 «Право»).

3. Наукові праці Рафальонт Світлани Романівни, опубліковані за результатами дисертаційної роботи, за кількістю та якістю відповідають пунктам 8-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12.01.2022 року № 44 (із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 21.03.2022 року № 341 та від 19.05.2023 року № 502).

4. Дисертація «Загальні положення судового розгляду кримінального провадження» Рафальонт Світлани Романівни рекомендується для подання до розгляду та захисту у спеціалізованій вченій раді.

Головуючий на засіданні наукового семінару

доктор юридичних наук, професор,
професор кафедри кримінального
процесу і криміналістики
Львівського національного
університету імені Івана Франка

Іван КОГУТИЧ

«23» квітня 2024 року

Підпис доктора юридичних наук, професора *Івана КОГУТИЧА* підтверджую.

Вчений секретар

Львівського національного
університету імені Івана Франка
доцент

Ольга ГРАБОВЕЦЬКА